

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آو ساینس

کارگاه آنلاین مقاله روزمره انگلیسی

نقش درس پژوهی در خلاقیت و توسعه حرفه‌ای معلمان ابتدایی شهرستان بیرجند

نویسندگان:

اسدالله زنگویی^۱، ایرج مهدی‌زاده^۲ و اولیا ملکی‌عزیز آبادی^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش درس پژوهی در خلاقیت و توسعه حرفه‌ای معلمان ابتدایی شهرستان بیرجند انجام شده است. این پژوهش از نظر نحوه گردآوری داده‌ها توصیفی از نوع علی-مقایسه‌ای (پس‌رویدادی) و بر حسب هدف کاربردی می‌باشد. آزمودنی‌های این پژوهش ۶۸ نفر از معلمان ابتدایی بودند که در دو گروه ۳۴ نفر قرار گرفته بودند که با استفاده از پرسشنامه توسعه حرفه‌ای معلمان حسینی (۱۳۹۳) و پرسشنامه خلاقیت زو و جورج (۲۰۰۱) مورد ارزیابی قرار گرفتند. یافته‌ها نشان داده است که رویکرد درس پژوهی از بین مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان در (طراحی آموزشی و محیط یادگیری) بر معلمانی که در کارگاه حضور داشته‌اند، تأثیرگذار بوده است. همچنین یافته‌ها نشان داد، درس پژوهی عامل مؤثری بر خلاقیت و توسعه حرفه‌ای معلمان ابتدایی شهرستان بیرجند نبوده و خلاقیت و توسعه حرفه‌ای معلمانی که در کارگاه درس پژوهی شرکت کرده‌اند و معلمانی که شرکت نکرده‌اند تفاوت معنی‌داری مشاهده نشده است.

واژه‌های کلیدی: درس پژوهی، خلاقیت، توسعه حرفه‌ای معلمان

مقدمه

امروزه نتایج ارزشیابی بین‌المللی پیشرفت تحصیلی، از جمله معتبرترین انواع ارزشیابی برای بررسی کارایی درونی نظام‌های آموزشی محسوب می‌شود. یکی از مهم‌ترین ارزشیابی‌ها مطالعه بین‌المللی آموزش ریاضیات و علوم^۴ (تیمز) و

^۱ استادیار گروه علوم تربیتی

^۲ عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید باهنر بیرجند

^۳ دانشجویی ارشد برنامه‌ریزی درسی

^۴ - Trend in international Mathematics and science study (TIMSS)

مطالعه بین‌المللی سواد خواندن^۱ (پرلز) می‌باشد که تحت نظر انجمن بین‌المللی ارزشیابی پیشرفت تحصیلی^۲ (IEA) انجام می‌گیرد. نتایج مطالعات تیمز از سال‌های ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۱ و نیز در سه مطالعه پرلز ۲۰۰۶، ۲۰۰۱ و ۲۰۱۱ نشان داده که دانش‌آموزان ایرانی عملکرد خوبی در این آزمون‌ها نداشتند (مطالعات بین‌المللی تیمز و پرلز، ۱۳۹۳)؛ اما بعضی از کشورها پیشرفت چشم‌گیری از خود نشان داده‌اند از جمله این کشورها، کشور ژاپن بود. سابقه پیشرفت بالای دانش‌آموزان ژاپنی و ارتباط آن با روش‌های آموزشی مختلف، پژوهشگران را بر آن داشت تا رویکرد ژاپن به بهبود در کلاس درس را بررسی کنند (اسدی‌فرد، ۱۳۹۲). نمونه‌ای این پژوهش‌ها توسط جیمز استیگلر و جیمز هیبرت در کتابی به‌عنوان شکاف آموزشی در سال ۱۹۹۹ آمده است این کتاب با این سؤال آغاز شد چرا نتایج دانش‌آموزان ژاپنی و دانش‌آموزان سایر کشورها این همه شکاف وجود دارد؟ بررسی این شکاف‌ها منجر به کشف شکاف‌های دیگر در نهایت شکاف اصلی بین آموزش ژاپن و سایر کشورها گردید، آموزش معلمان. نتایج و بررسی‌ها نشان داد که مسئولان آموزش ژاپن سیستمی را ترتیب دادند که به بهسازی تدریجی و افزایش اثربخشی آموزش در طول زمان منجر می‌شود. در قلب این سیستم، فرایندی قرار دارد که به نام درس پژوهی یا پژوهش مشارکتی معلمان در کلاس درس است (محمد اسماعیل، ۱۳۸۵). نتایج این مطالعات نقطه‌ی عطفی برای شروع تحول آموزشی در آمریکا و سایر کشورها برای درس پژوهی شد (موسی‌پور، ۱۳۸۷).

درس پژوهی یکی از رویکردهای پژوهشی برای توسعه حرفه‌ای معلمان است (ساکي، ۱۳۹۱). منظور از توسعه حرفه‌ای فرایندی است که معلمان را برای ورود به اجتماع یادگیری آماده می‌سازد تا بتوانند به‌عنوان معلمان اثربخش در حرفه خود موفق باشند و وظایف آموزشی خویش را به درستی انجام دهند (حجازی، ۱۳۹۰). یافته‌های پژوهشی باچینسکی و هانسن^۳ (۲۰۱۰) بیانگر این است که توسعه حرفه‌ای موجب افزایش دانش محتوای معلمان، استفاده از روش تدریس پژوهشی در کلاس و بهبود نمرات دانش‌آموزان در آزمون‌های استاندارد می‌شود. درس پژوهی شامل بسیاری از عناصر مؤثر توسعه حرفه‌ای، مانند توسعه معتبر مفید دانش و مهارت در محیط کلاس درس، تنظیم درگیر شدن همکاری معلمان و توسعه مطالب و محتوای آموزشی دانش در آموزش می‌باشد (کینزر؛ میلیین، دورن و بوند^۴، ۲۰۱۴). فریدمن (۲۰۰۵) در پژوهش خود نشان داد که درس پژوهی در ایالات متحده برای فرهنگ آموزش مناسب است و بر اساس ادبیات پژوهش و مصاحبه انجام شده با شرکت‌کنندگان در پژوهش به این نتیجه رسید که درس پژوهی می‌تواند ابزار توسعه حرفه‌ای قابل دوام و پتانسیلی برای توسعه پایدار باشد.

یکی از مهارت‌های ضروری در فرایند اجرای درس پژوهی مهارت تفکر است. پس از یافتن مسئله، یکی از مشکل‌ترین یا کلیدی‌ترین مرحله‌ی درس پژوهی، یافتن راه‌حل‌ها و ایده‌های نو برای حل مشکلات است چرا که برای حل مشکل باید

^۱ - Progress in international Reading literacy study (PIRLS)

^۲ - International Association for the Education Achievement (IEA)

^۳ - Bachynsky & Hansen

^۴ - Kinzer, Million, Duran & Bond

فکر کرد. تفکر از نوع تفکر خلاق، زیرا قرار است ایده‌ای نو راهی نو برای مسائل یافته و تغییری در وضعیت موجود ایجاد کنیم این امر نیازمند تفکر خلاق است (بختیاری، ۱۳۸۷). در تعریف خلاقیت نظریه‌های مختلفی وجود دارد. رابینز، خلاقیت را به معنای توانایی ترکیب اندیشه‌ها و نظرات در یک روش منحصر به فرد با ایجاد پیوستگی بین آنان بیان می‌کند (مهری؛ ابوالقاسمی، عشرت‌آبادی و مهدوی‌نیک، ۱۳۹۲).

برای آموزش تفکر خلاق روش‌ها و تکنیک‌های متعددی مطرح شده است. شامل حل مسئله، بارش فکری، بدیعه پردازی، فهرست صفات (خصوصیات)، فهرست سؤالات، ارتباط اجباری و غیره می‌باشد (جلی‌آده و سبحانی، ۱۳۹۱).

نتایج یافته‌های پژوهشی سونترا^۱ (۱۹۹۴) نشان داد که درس پژوهی موجب رشد مهارت و توانمندی حرفه‌ای معلمان در به کارگیری خلاقیت برای غنی‌سازی فرهنگ آموزش می‌شود (حوریزاد، ۱۳۸۹). حوریزاد (۱۳۸۹) در پژوهش خود به این نتایج دست یافت که کارگاه درس پژوهی برای یادگیری رفتار خلاق، توانسته است در عمل موجبات غنی‌سازی فرهنگ آموزش و برنامه‌درسی مدرسه را برای پرورش خلاقیت معلمان و دانش‌آموزان فراهم آورد.

با توجه به پژوهش‌ها و مطالب گفته شده می‌توان چنین استناد کرد که درس پژوهی به‌عنوانی پژوهش تدریس مشارکتی در کلاس درس فرصت‌های یادگیری را فراهم می‌آورد تا معلمان بتوانند با یکدیگر به تبادل تجربه‌های آموزشی بپردازند؛ و همچنین به عنوان یکی از شیوه‌های پژوهشی، امکان نوسازی و تداوم بهسازی فرایند یاددهی-یادگیری و بهبود کیفیت آموزش با تکیه بر خلاقیت و نوآوری را به همراه دارد. پژوهش حاضر بر آن است تا به این سؤال پاسخ دهد که آیا بین میزان خلاقیت و توسعه حرفه‌ای معلمان که در کارگاه درس پژوهی شرکت کرده‌اند و کسانی که در این کارگاه شرکت نداشته‌اند تفاوت وجود دارد یا خیر؟

فرضیه ۱: بین میزان توسعه حرفه‌ای معلمان که در کارگاه درس پژوهی شرکت کرده‌اند و کسانی که در این کارگاه شرکت نداشته‌اند تفاوت معنادار وجود دارد.

فرضیه ۲: بین میزان خلاقیت معلمان که در کارگاه درس پژوهی شرکت کرده‌اند و کسانی که در این کارگاه شرکت نداشته‌اند تفاوت معنادار وجود دارد.

روش پژوهش

روش این پژوهش از نظر نحوه گردآوری داده‌ها، توصیفی و از نوع علی مقایسه‌ای (پس رویدادی) و بر حسب هدف، یک پژوهش کاربردی می‌باشد که به بررسی نقش درس پژوهی در خلاقیت و توسعه حرفه‌ای معلمان ابتدایی می‌پردازد.

^۱- Svntra

جامعه و نمونه پژوهش

جامعه آماری، شامل کلیه معلمان ابتدایی شهرستان بیرجند در سال تحصیلی ۹۲-۹۳ بودند که تعداد آنها ۱۲۰۰ نفر بود. نمونه، شامل کلیه معلمان شرکت کننده در کارگاه درس پژوهی که تعداد آنها ۳۴ نفر می باشد با روش هدفمند انتخاب شدند و همچنین از معلمانی که در این کارگاه شرکت نکرده اند نیز به تعداد مساوی ۳۴ نفر با روش تصادفی ساده انتخاب گردیدند. در مجموع تعداد افراد نمونه این پژوهش، ۶۸ نفر می باشند و هر دو گروه، از نظر پایه تحصیلی تدریس، جنس، شهر و روستا همتا شدند.

ابزار جمع آوری داده ها

پرسشنامه توسعه حرفه ای و خلاقیت

پرسشنامه حسینی (۱۳۹۳) که شامل ۵۰ گویه در قالب «طراحی آموزشی، دانش موضوعی، همکاری و تشریح مساعی، اجرای تدریس، فناوری آموزشی، ارزیابی، تحقیق محور، محیط یادگیری و رشد و بالندگی منابع انسانی» تنظیم شده است. پرسشنامه خلاقیت سازمانی از نسخه خود گزارشی مقیاس ۱۳ سؤالی زو و جورج (۲۰۰۱) استفاده شد. این پرسشنامه دارای دو بعد کلی ۱- بدیع بودن ایده ها ۲- کاربردی بودن ایده ها است.

شیوه تحلیل داده ها

برای تجزیه و تحلیل داده های پژوهش دو شیوهی آمار توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (تحلیل واریانس چند متغیره و T مستقل) مورد استفاده قرار گرفت.

یافته ها

جدول ۴-۹: نتایج آزمون تحلیل واریانس چند متغیره برای مقایسه میانگین گروهها

متغیر	مجموع مجذورات	df	F	P
طراحی و راهبردهای آموزشی	۴۱/۳۰	۱	۵/۲۴	۰/۰۲۵
دانش موضوعی	۳۹/۷۶	۱	۲/۴۲	۰/۱۲۴
همکاری و تشریک مساعی	۰/۳۶۸	۱	۰/۰۲۶	۰/۱۸۷۳
اجرای تدریس	۱۹/۰۵	۱	۱/۵۵	۰/۲۱۷
روش ارزشیابی	۱/۴۷	۱	۰/۱۲۷	۰/۷۲۳
فناوری آموزشی	۲۹/۷۷	۱	۲/۲۱	۰/۱۴۱
تحقیق محور	۱۶/۰۱	۱	۱/۱۲	۰/۲۹۲
رشد و بالندگی منابع انسانی	۱۴/۱۳	۱	۲/۳۲	۰/۱۳۲

نتایج جدول نشان می‌دهد شرکت در کارگاه درس پژوهی بر طراحی و راهبردهای آموزشی تاثیر مثبتی داشته است: اما برای مولفه‌های دیگر تاثیر معناداری نداشته است. اما در بررسی آزمون تفاوت میانگین دو گروه در متغیر محیط یادگیری مناسب به دلیل عدم برابری واریانس گروه‌ها، از آزمون یومن ویتنی استفاده می‌شود.

جدول ۴-۱۰: نتایج آزمون یومان ویتنی برای مقایسه محیط یادگیری مناسب در بین معلمان دو گروه

متغیر	MWU	Z	سطح معنی‌داری
محیط یادگیری مناسب	۳۹۷	-۲/۲۴۴	۰/۰۲۵

نتایج تجزیه و تحلیل نشان می‌دهد که بین میانگین نمرات محیط یادگیری مناسب ($Z = -2/244$) در دو گروه تفاوت معنادار وجود دارد ($P < 0/025$).

برای مقایسه خلاقیت معلمان بین دو گروه جدول ۴-۱۱: نتایج آزمون

Sig	T	درجه آزادی	میانگین شرکت نکرده	میانگین شرکت کرده	آزمون لوین		شاخص‌ها متغیر
					F	سطح معناداری	
۰/۳۵۱	۰/۹۳۹	۶۶	۴۲/۰۲	۴۳/۰۲	۰/۴۷۸	۰/۵۰۹	خلاصیت

جدول فوق نشان می‌دهد بین دو گروه از نظر نمره خلاصیت تفاوت معناداری وجود ندارد ($P < 0/351$) بدین ترتیب فرضیه دوم پژوهش حاضر تأیید نمی‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر درس پژوهی در خلاصیت و توسعه حرفه‌ای معلمان ابتدایی بود. نتیجه پژوهش بیانگر این بود که درس پژوهی بر توسعه حرفه‌ای معلمان در معلمانی که در کارگاه شرکت کرده‌اند و معلمانی که شرکت نکرده‌اند تأثیرگذار نبوده است. ولی از بین مؤلفه توسعه حرفه‌ای تنها بر (طراحی آموزشی و محیط یادگیری) بر معلمانی که در کارگاه حضور داشته‌اند تأثیرگذار بوده است. نتایج این پژوهش با پژوهش‌های، حلمی (۱۳۹۲)، روشن قیاس (۱۳۹۳) در داخل کشور و با نتایج فریدمن (۲۰۰۵)، ماتانلوگ و همکاران (۲۰۱۳) در خارج از کشور همسو نیست. در تبیین این یافته می‌توان گفت با توجه به تحقیقات پیشین انتظار می‌رفت بین توسعه حرفه‌ای معلمان و درس پژوهی ارتباط مستقیمی وجود داشته باشد. این عدم معناداری ممکن است از تأثیر عوامل مختلف دور نمانده باشد؛ عواملی چون: متناسب نبودن محتوای ارائه شده در کارگاه، عدم متناسب دوره با نیازهای معلمان، کوتاه بودن دوره ساعات برگزاری کارگاه، انگیزه معلمان برای یادگیری، شرایط فیزیکی کارگاه، اجرای دوره در زمان نامناسب، عدم انتخاب ابزار و روش مناسب برای ارزیابی و شاید شیوه و روش به کارگرفته شده در این کارگاه متناسب با محتوا نبوده باشد.

بررسی‌های نتایج نشان داد که معلمان دوره ابتدایی از مهارت‌های حرفه‌ای لازم برخوردار نیستند. ۱- میزان آگاهی معلمان از استفاده فناوری آموزشی کم می‌باشد. ($Sig = 0/141 > 0/05$). نتایج یوسفیان (۱۳۸۷) بیانگر میزان آگاهی پایین وضعیت معلمان در کاربرد و استفاده فناوری آموزشی در جریان تدریس است. ۲- میزان آگاهی معلمان از طراحی آموزشی زیاد است ($Sig = 0/025 < 0/05$). نتایج پژوهش شهلائی (۱۳۹۳) نشان داد که میزان آگاهی معلمان جهت شرکت در درس پژوهی بالاست معلمان توجه و آگاهی کافی از اهداف درس پژوهی، نحوه طراحی برنامه‌ای درس پژوهی و نحوه اجرا درس پژوهی را دارا می‌باشند. ۳- میزان آگاهی معلمان از ارزیابی کم است ($Sig = 0/723 > 0/05$). ولی با نتایج شهلائی (۱۳۹۳) تطابق ندارد پژوهش او نشان داد که میزان شناخت و توجه به ارزشیابی درس پژوهی و کاربرد و اصول و فنون در هر یک از مراحل یاددهی - یادگیری درس پژوهی در معلمان بالا است. ۴- میزان آگاهی معلمان از دانش

موضوعی کم است ($\text{sig} = 0/124 > 0/05$). با نتایج لوئیس و همکاران تطابق ندارد. پژوهش آنها نشان داد که دانش موضوعی، توانایی در دانش تدریس و انگیزش نسبت به ورود دانش به حوزه عمل از طریق مشارکت را سه منبع دانش حرفه‌ای معلمان معرفی می‌کند که از طریق درس پژوهی ارتقا می‌یابد. ۵- میزان آگاهی معلمان از اجرای تدریس پایین است ($\text{sig} = 0/217 > 0/05$). پژوهش ادیب‌نیا (۱۳۸۳) نشان داد که معلمان بر اجرای روش‌های تدریس فعال تسلط ندارند و نمی‌توانند در کلاس به واسطه تعامل و ارتباط عاطفی اجرای روش فعالی داشته باشند چون آگاهی آنها در زمینه شیوه‌های جدید آموزش کم می‌باشد. ۶- میزان آگاهی معلمان در محیط یادگیری بالا است. آزمون یومان ویتنی نشان داد که بین میانگین نمرات معلمان برای ایجاد کردن محیط یادگیری مناسب ($Z = -2/244$) در دو گروه از معلمان تفاوت معنادار وجود دارد ($P < 0/025$). از نظر آکفلت و کوتی (۲۰۰۵) توسعه حرفه‌ای زمانی به وقوع می‌پیوندد که سازمان‌ها فرصت لازم را از طریق بهبود شرایط آموزشی، اقتصادی، مدیریتی و محیطی برای ارتقاء مهارت‌ها و دانش مرتبط با فعالیت‌های کارکنان فراهم آورند؛ بنابراین محور اصلی سنجش در توسعه حرفه‌ای وجود شرایط و فضای لازم برای رشد و یادگیری مهارت جدید برای کارکنان می‌دانند. سرکارآرانی (۱۳۸۷) نشان داد که درس پژوهی مدلی موثر برای خلق محیط شوق انگیز برای یادگیری است. ۷- که میزان آگاهی معلمان در همکاری و تشریح مساعی کم است ($\text{sig} = 0/873 > 0/05$). کای (۲۰۰۶) در پژوهش خود نشان داد که میزان مشارکت معلمان در مدارس از حد مطلوب پایین است؛ اما با پژوهش راک و ویلسون (۲۰۰۵) تطابق ندارد آنها درس پژوهی را در زمینه‌های آموزش و یادگیری متمرکز، اعتماد حرفه‌ای، تفکر مشارکتی و هم‌فکری با همکاران و کارشناسان می‌دانند. ۸- میزان آگاهی معلمان در عملکرد تحقیق محوری کم است ($\text{sig} = 0/292 > 0/05$). ساپوویتز و تارنر (۲۰۰۰) گزارش دادند که درجه رشد حرفه‌ای که معلمان به آن نائل می‌آیند، قویاً به عمل تدریس پژوهش محور و فرهنگ پژوهش کلاس درس مرتبط است. ۹- میزان آگاهی معلمان در رشد و بالندگی منابع انسانی کم است ($\text{sig} = 0/132 > 0/05$). این پژوهش با نتایج پژوهش حسینی (۱۳۹۳) همسو نمی‌باشد. شاید از دلایل احتمالی عدم بهبود معلمان از رشد و بالندگی منابع انسانی را می‌توان به عدم یادگیری کسب دانش جدید در زمینه دانش تخصصی، یا عدم دسترسی معلمان به انواع تحقیقات علمی در این زمینه دانست.

این فرضیه که کارگاه درس پژوهی در خلاقیت معلمان تأثیر دارد تأیید نمی‌گردد. نتایج پژوهش ($P < 0/351$) نشان داد بین دو گروه از معلمان تفاوت معنادار وجود ندارد؛ اما نتایج پژوهش با پژوهش‌های حوریزاد (۱۳۸۹)، نوروزی و همکاران (۱۳۹۱) در داخل کشور و با نتایج، سونترا (۱۹۹۴) در خارج از کشور همسو نمی‌باشد. در مورد عدم همپوشانی این فرضیه با تحقیقات پیشین می‌توان گفت. در کارگاه شیوه ارائه شده به صورت تئوری بوده و به شیوه عملی اجرا نشده و معلمان در کارگاه نتوانسته‌اند با یکدیگر به بحث و گفتگو بنشینند و به طرح ریزی یک مسئله بپردازند و ایده‌های خودشان را مطرح کنند و از شیوه‌ها و تکنیک‌های خلاقیت استفاده کنند؛ بنابراین با توجه به این نتایج و یافته می‌توان گفت معلمان ما نسبت به خلاقیت و فرایندها و شیوه‌های پرورش آن شناخت کافی ندارند. این پژوهش با پژوهش

حسینی (۱۳۷۶) در مورد پایین بودن خلاقیت معلمان همسو می باشد.

پیشنهادهای کاربردی

- ۱- تأکید بر اجرای درس پژوهی به عنوان شیوه‌ای مستمر در کلاس درس و خارج کردن آن از شکل جشنواره‌ای و رقابتی
- ۲- برگزاری کارگاه‌های آموزش درس پژوهی قبل از سال تحصیلی برای دبیران توسط اساتید و دبیران با تجربه
- ۳- انتشار نتایج گزارش‌های درس پژوهی معلمان در مجلات علمی و شبکه‌های بزرگ اینترنتی جهانی آموزش و پرورش.
- ۴- قبل از اجرای سراسری درس پژوهی در کلیه استان‌های کشور و به تبع آن مدارس، همه باید حضوری، آموزش‌های لازم را از طریق کلاس‌های کارگاهی و ضمن خدمت در خصوص پژوهش آموزش ببینند و محتوای این کلاس‌ها هم الزاماً شامل پژوهش به عنوان یک کارکرد انسانی، مدرسه و پژوهش، روش‌های پژوهشی معلم محور، مهارت‌های پایه‌ی پژوهشی معلمان و بهره‌گیری از یافته‌های پژوهشی باشد.
- ۵- جهت افزایش دانش و بالا بردن مهارت معلمان در اجرای هر چه بهتر درس پژوهی منابع مختلف آموزشی اعم از کتاب، نرم افزارهای آموزشی، فصلنامه‌های علمی-پژوهشی به موقع در اختیار آنان قرار گیرد.

پیشنهادهای پژوهشی

- ۱- مقایسه تأثیر درس پژوهی بر مهارت حرفه‌ای معلمان ابتدایی و معلمان متوسطه یک و دو
- ۲- آسیب شناسی اجرای الگوی درس پژوهی در مدارس

منابع

- ادیب نیا، اسدالله (۱۳۸۳). بررسی موانع اجرای روش‌های تدریس فعال در مدارس ابتدایی شهر تهران. موسسه اسدی‌فرد، پروین (۱۳۹۲). تجربه‌های جهانی درس پژوهی. هشتمین سمینار آموزش شیمی ایران. دانشکده شیمی دانشگاه سمنان.
- بختیاری، ابوالفضل (۱۳۸۷). درس پژوهی: الگوی ژاپنی برای رشد حرفه‌ای معلمان در کلاس درس. مجله پژوهشنامه آموزشی، (۱۰۴)، ۴۹-۴۶.
- جبلی‌آده، پریچهر و سبحانی، عبدالرضا (۱۳۹۱). تأثیر به‌کارگیری روش‌های تدریس خلاق بر خلاقیت دانش‌آموزان پایه چهارم ابتدایی استان گلستان. فصلنامه ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، ۲(۲).

- حجازی، سید یوسف (۱۳۹۰). معلمان و توسعه حرفه‌ای. فصلنامه رشد معلم، ۲۶۰، ۳۶-۴۰.
- حسینی، سیده ملیحه (۱۳۹۳). تأثیر سامانه مدیریت بر توسعه حرفه‌ای معلمان پایه ششم شهر بیرجند در سال ۹۲-۹۳ پایان نامه ارشد. دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی بیرجند.
- حلمی، فریده (۱۳۹۲). مطالعه تأثیر درس پژوهی بر توسعه حرفه‌ای، رضایت شغلی و تعهد سازمانی معلمان ابتدایی شهرستان قشم. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه هرمزگان.
- حوریزاد، بهمن (۱۳۸۹). بررسی تأثیر درس پژوهی خلاقیت بر توسعه توانمندی حرفه‌ای معلمان و یادگیری رفتار خلاق معلمان و دانش‌آموزان. مجله فرهنگ مشاوره روان‌درمانی، ۱، ۷۵-۹۲.
- روشن قیاس، عماد (۱۳۹۳). بررسی تأثیر درس پژوهی بر صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان دوره‌ی ابتدایی شهرستان ساری ناحیه یک. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه مازندران.
- ساک، رضا (۱۳۹۱). پژوهش معلم محور؛ راهی نو در پژوهش‌های آموزشی. فصلنامه راهبردهای آموزش، ۵(۳)، ۱۹۱-۱۹۷.
- سرکارآرانی، محمدرضا (۱۳۸۷). درس پژوهی الگویی برای بهسازی گفتمان ریاضی در کلاس درس. ماهنامه سما، ۱۶۷، ۴.
- شهلایی، هما (۱۳۹۳). بررسی وضعیت برنامه‌های درس پژوهی در مدارس ابتدایی و ارائه راهکارهای سازنده در جهت بهبود آن. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی
- مهری، داریوش؛ ابوالقاسمی، محمود، عشرت‌آبادی، حسن محبوب و مهدوی نیک، مرتضی (۱۳۹۲). بررسی رابطه سبک‌های رهبری مدیران با خلاقیت در معلمان مدارس پسرانه ابتدایی شهر پل‌دختر. فصلنامه ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، ۳(۳).
- نوروزی، علی‌رضا؛ حشمتی فر، لیلا، مومنی، ماهان و رحمانی، زهره (۱۳۹۱). درآمدی بر فرایند درس پژوهی. مجله رشد، ۱۶(۳).
- یوسفیان، هوشنگ (۱۳۸۷). مقایسه مهارت‌های حرفه‌ای معلمان دوره‌ی راهنمایی شرکت کننده در جشنواره الگوهای برتر تدریس با سایر معلمان استان مازندران. مرکز تحقیقات و پژوهش اداره کل آموزش و پرورش استان مازندران.
- Buczynski, S., & Hansen, C. B. (۲۰۱۰). Impact of professional development on teacher practice: Uncovering connections. *Teaching and Teacher Education*, ۲۶(۳), ۵۹۹-۶۰۷.
- Fredman, ruthe. (۲۰۰۵). An examination of Lesson study as a teaching tools in u.s. public schools doctoral dissertation. Ashland university.
- Kinzer, C. Million, K. Duran, H. & Bond, D. (۲۰۱۴). Lesson Study: A Collaborative Process for Advancing Mathematics Teaching and Learning. *Literacy Information and Computer Education Journal (LICEJ)*, ۵(۴), ۱۲۰۳-۱۲۱۱.
- Matanluk, K., johari, kh., & matanluk, O. (۲۰۱۳). the percept ion of teachers and students tiward Lesson study implementation at rural school of Sabah: apilot study *Procedia social and behavioral sciehces*, ۹۰, ۲۴۵-۲۵۰.

Zhou, J. & George, J. M. (۲۰۰۳). A waking Employee Creativity: The Role of leader emotional Intelligence. *The Leadership quarterly*, ۱۴(۴۵), ۵۴۵-۵۶۸.

SID

سرویس های
ویژه

سرویس ترجمه
تخصصی

کارگاه های
آموزشی

بلاگ
مرکز اطلاعات علمی

عضویت در
خبرنامه

فیلم های
آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آوساینس

کارگاه آنلاین مقاله روزمره انگلیسی